

Parlamentul
Republicii Moldova

VB2 nr. 17-30

25 mai 2023

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

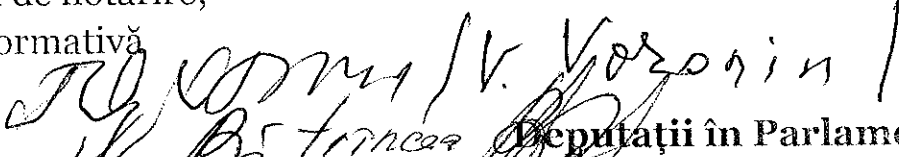
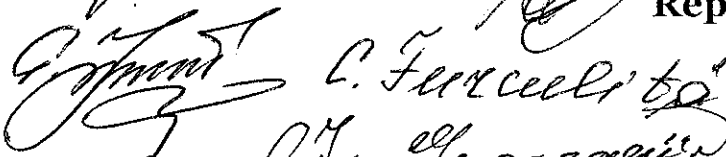
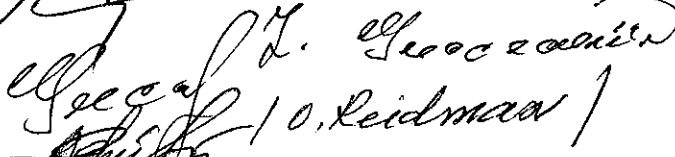

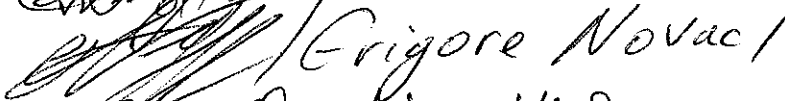
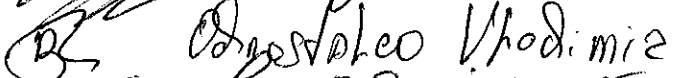

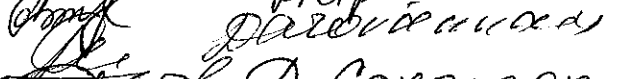
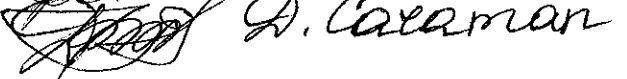
Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu articolul 73 din Constituția Republicii Moldova și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de hotărâre pentru adoptarea Declarației cu privire la constatarea subminării statului de drept și a uzurpării puterii de stat în Republica Moldova.

Anexă:

1. Proiectul de hotărâre;
2. Notă informativă

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	155
"25" 05	2023
Ora	

 V. Voronin / V. Voronin /
 Deputații în Parlamentul
 Republicii Moldova

 C. Fărcaș

 G. Gheorghiu

 I. Reidman

 E. Novac

 O. Vodnic

 E. Smirnov

 T. Ciubotaru

 P. Filipciuc

 D. Ciuraru

Self	En. Sibora
Musone	N. Rusol
Paul	J. Kersol
[Signature]	F. Gagatz
[Signature]	H. Mudece
H. Arleceus	A. Arleceus
P. Burduja	P. Burduja

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

H O T Ă R Î R E

**pentru adoptarea Declarației cu privire la constatarea
subminării statului de drept și a uzurpării puterii de stat în
Republica Moldova**

În temeiul art.121 din Regulamentul Parlamentului,
Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Art.1. – Se adoptă Declarația cu privire la constatarea subminării
statului de drept și a uzurpării puterii de stat în Republica Moldova,
prevăzută în anexa la prezenta hotărîre.

Art.2. – Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

DECLARAȚIE

cu privire la constatarea subminării statului de drept și a uzurpării puterii de stat în Republica Moldova

Constituția statuează că Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.

Pornind de la faptul că, suveranitatea națională aparține poporului Republicii Moldova, care o exercită în mod direct și prin organele sale reprezentative, în formele stabilite de Constituție.

Condiții în care, nici o persoană particulară, nici o parte din popor, nici un grup social, nici un partid politic sau o altă formațiune obștească nu poate exercita puterea de stat în nume propriu. Uzurparea puterii de stat constituie cea mai gravă crimă împotriva poporului.

Fracțiunea parlamentară a Blocului Socialiștilor și Comuniștilor, având drept obiective dezvoltarea și consolidarea statului, asigurarea respectării statului de drept și a drepturilor și libertăților omului, promovarea unei dezvoltări economice durabile și asigurarea unui trai decent, constată cu îngrijorare degradarea situației generale în Republica Moldova pe dimensiunile: social, politic, economic și cultural, mărirea independenței justiției și luptei cu corupția, asigurarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, în special a dreptului la un trai decent, precum și a dreptului privind accesul la informație și a libertății de exprimare.

Subliniind că, prin Hotărârea Parlamentului nr. 39 din 08 mai 2019 pentru adoptarea Declarației cu privire la recunoașterea caracterului captiv

al statului Republica Moldova, Parlamentul Republicii Moldova a constatat că instituțiile statului au fost capturate, drept urmare a corupției endemice, a furturilor și privatizărilor ilicite din avutul public, a controlului total asupra sistemului judecătoresc, exercitat de exponenții actualei puteri și de numeroasele atacuri asupra drepturilor și libertăților cetățenești.

Constatăm că, în mai puțin de doi ani de la preluarea guvernării, Președintele Republicii Moldova, Maia Sandu coordonând cu partidul de guvernământ – Partidul Acțiune și Solidaritate, au admis un șir de derapaje care după gravitatea lor depășesc valorile critice constatate de Parlament prin Hotărârea nr. 39 din 08 mai 2019.

Apreciind că, uzurparea puterii rezidă în încălcarea separației puterilor în stat și a controlului democratic asupra actului guvernării, prin preluarea neconstituțională a puterii de către o entitate politică. Precum și în încălcarea drepturilor fundamentale ale cetățenilor, controlul politic al justiției și diminuarea transparenței și a responsabilității guvernamentale.

Atestăm cu îngrijorare întrunirea tuturor elementelor constitutive ale infracțiunii de uzurpare a puterii de stat de către actuala guvernare, manifestate prin:

– uzurparea puterii legislative, executive și a puterii judecătorești de către CSE prin adoptarea unor dispoziții care nu se referă la motivele pentru care a fost declarată starea de urgență și care încălcă prevederile Constituției, ale Deciziei Curții Constituționale nr.17/2020 și ale Legii nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, manifestată prin adoptarea Dispozițiilor cu caracter de lege care au fentat autoritatea legislativă, care au substituit Executivul și au eludat procedurile legale de elaborare și adoptare a actelor normative, precum și a dispozițiilor care au afectat exercitarea puterii judecătorești, subordonând-o politicului;

– instaurarea controlului total asupra puterii judecătorești prin încălcarea Constituției, subordonarea politică a Consiliului Superior al Magistraturii, blocarea activității Curții Supreme de Justiție a Republicii

Moldova și efectuarea de atacuri publice în adresa corpului de judecători cu amenințarea și condiționarea acestora să emită anumite hotărâri judecătorești solicitate de politic sub sancțiunea nepromovării procedurilor de evaluare extraordinară a acestora;

- înlăturarea abuzivă și ilegală a Procurorului General legal numit cu mandat constituțional și înlocuirea acestuia cu interimari, politizarea Consiliului Superior al Procurorilor și instalarea interimarilor în funcțiile de conducere a organelor procuraturii;

- capturarea și administrarea frauduloasă a instituțiilor de stat și de drept, prin instalarea în funcții a unor persoane care nu corespund cerințelor minime de admitere în funcții, instalarea interimarilor în funcțiile de conducere și excluderea persoanelor care nu se aliniază la politica de partid a actualei puteri, de asemenea, numirea fără de concurs sau mimarea concursurilor la ocuparea principalelor funcții de conducere a organelor responsabile de asigurarea securității statului, combaterea corupției și înfăptuirea justiției precum SIS, CNA, Procuratura anticorupție, CSJ;

- restrângerea dreptului fundamental la libertatea de exprimare, prin subordonarea politică a Consiliului Audiovizualului și a prestatorului național de servicii media audiovizuale, suspendarea abuzivă a licențelor de emisie a unor furnizorii de servicii media, urmare a acestui fapt Republica Moldova fiind supusă monitorizării avansate de către Consiliul Europei;

- imixtiunea în procesul electoral prin utilizarea instituțiilor statului, inclusiv a structurilor de forță pentru a influența rezultatul scrutinului electoral din municipiul Bălți, prin excluderea forțată din cursa electorală a unui candidat care a obținut cel mai mare număr de voturi în I tur de scrutin;

- blocarea investigației furtului miliardului și a recuperării pagubelor suferite de populație de pe urma acestui furt;

- arestarea, hărțuirea și linșarea mediatică a membrilor și simpatizanților

opозиției, restrângerea abuzivă prin intermediul CSE a dreptului la libertatea întrunirilor;

– subordonarea politică și modificarea cadrului legal cu privire la structurile de forță și a serviciilor speciale în scopul utilizării acestora pe post de poliție politică, cu ignorarea crasă a recomandărilor Comisiei de la Veneția;

– utilizarea frauduloasă a mijloacelor financiare publice prin alocarea S.A. „Energoacom” în mod netransparent și fraudulos a unor sume enorme pentru intermedierea achizițiilor secrete de gaze naturale la prețuri exagerate care impun consumatorii să achite cel mai mare tarif din regiune;

– subordonarea politică a corpului de funcționari publici prin instituirea unor mecanisme de salarizare diferențiată urmare a redistribuirii sporurilor salariale pe criterii de loialitate sau apartenență politică;

– preluarea abuzivă a competențelor autorităților publice locale cu încălcarea principiului de descentralizare și subminarea autonomiei financiare prin stabilirea de către Guvern a unor cheltuieli financiare suplimentare fără suport bugetar.

În condițiile descrise în prezenta Declarație:

Constatăm degradarea semnificativă a situației generale în țară pe plan social, economic, politic, inclusiv în comparație cu situația de la recunoașterea caracterului captiv al statului Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentul Republicii Moldova nr. 39 din 08 în iunie 2019;

Apreciem caracterul extrem al derapajului în domeniul justiției, al garantării și protejării drepturilor omului;

Condamnăm modul de administrare a statului de către actuala guvernare prin intermediul stării de urgență continue, prin arogarea abuzivă a competențelor tuturor ramurilor puterii în stat;

Condamnăm lipsa de profesionalism și lipsa de responsabilitate a exponenților puterii care administrează instituțiile statului;

Pledăm pentru restabilirea supremației legii și pentru respectarea drepturilor fundamentale ale cetățenilor țării;

Somăm angajații instituțiilor de stat, în special a organelor de drept și a structurilor de forță să se conducă în activitate strict de prevederile legale, să nu execute ordine sau dispoziții ilegale pentru care urmează a fi atrase la răspunderea prevăzută de legislație.

Reieșind din cele expuse, Frațiunea consideră indispensabil pentru readucerea în albia legalității a tuturor domeniilor enumerate, întreprinderea în mod urgent și necondiționat următoarele acțiuni:

1. **Anularea** stării de urgență, revenirea la administrarea statului în baza principiului constituțional al separării puterilor în stat;
2. **Asigurarea** respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, precum: dreptul la libertatea de exprimare, dreptul de a alege și de a fi ales, dreptul de acces la informație, dreptul la un nivel de trai decent;
3. **Încetarea** acțiunilor de imixtiune în exercitarea puterii judecătorești;
4. **Abrogarea** legilor adoptate și retragerea proiectelor de legi care restrâng drepturile și libertățile fundamentale ale omului și asigurarea transparenței în procesul decizional;
5. **Asigurarea** implementării recomandărilor Comisiei de la Venetia referitoare la reforma justiției, reforma organelor de drept, a structurilor de forță și a serviciilor speciale;
6. **Excluderea** imediată a cauzelor și condițiilor care au determinat supunerea sub monitorizare avansată a Republicii Moldova de către Consiliul European, urmare a subordonării politice a Consiliului Audiovizualului și a prestatorului național de servicii media audiovizuale;
7. **Asigurarea** condițiilor de desfășurare corectă și în termen a scrutinelor electorale în Republica Moldova, fără imixtiunea organelor de drept și a structurilor de forță.

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de Hotărâre pentru adoptarea Declarației cu privire la constatarea subminării statului de drept și a uzurpării puterii de stat în Republica Moldova

Prezenta hotărâre, a fost elaborată de către deputații din Frațiunea parlamentară a Blocului Socialiștilor și Comuniștilor, ca urmare a subminării consecvente a statutului de drept pe toate dimensiunile de activitate ale statului Republica Moldova.

Declarația înaintată are drept obiective dezvoltarea și consolidarea statului, asigurarea respectării statului de drept, a drepturilor și libertăților omului, promovarea unei dezvoltări economice durabile și asigurarea unui trai decent. Constatăm cu îngrijorare degradarea situației generale în Republica Moldova pe dimensiunile: social, politic, economic și cultural, mărirea independenței justiției și luptei cu corupția, asigurarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, în special a dreptului la un trai decent, precum și a dreptului privind accesul la informație și a libertății de exprimare.

În lumina celor expuse, Frațiunea parlamentară a Blocului Socialiștilor și Comuniștilor consideră indispensabil pentru readucerea în albia legalității a tuturor domeniilor enumerate, întreprinderea în mod urgent și necondiționat ale acțiunilor expuse în prezenta Declarație.

